

Warszawa, 11 grudnia 2020 r.

Stanowisko ekspertów Rady Naukowej Ogólnopolskiego Programu Zwalczenia Grypy dotyczące Narodowego Programu Szczepień Przeciw COVID-19

Eksperti Rady Naukowej Ogólnopolskiego Programu Zwalczenia Grypy po zapoznaniu się z Narodowym Programem Szczepień Przeciw COVID-19, pragną wyrazić podziękowania i wyrazy uznania za pracę włożoną w przygotowanie dokumentu. W imieniu Rady Naukowej OPZG pozwalam sobie przedstawić uwagi i propozycje zmian do przedstawionego Programu. Poniższe opierają się na licznych debatach i warsztatach, które organizowaliśmy, i w których braliśmy udział, osobistym doświadczeniu oraz obserwacji i analizie dyskusji, która toczy się od miesiący.

1. Zaprojektowana strategia i plan działania adresują liczne kwestie dotyczące ogólnych założeń dla realizacji masowych szczepień. Tego typu dokument powinien być mapą drogową Polski do zakończenia pandemii COVID-19. W tym miejscu pragniemy zwrócić uwagę na potrzebę uwzględnienia mierzalnych wskaźników, które pozwolą na rzetelną ocenę skuteczności i wdrożenia strategii, np. osiągniętych poziomów wyszczepialności poszczególnych populacji, bądź też czynników związanych z ograniczeniem transmisji wirusa np. spadek zachorowalności. **Konieczne jest ustalenie jasnych celów, narzędzi do ich realizacji, ich dalszej oceny oraz czasu przewidzianego na osiągnięcie głównych założeń.**
 2. **W strategii brakuje jasnych zapisów dotyczących odpowiedzialności za działania niepożądane**, w obawie których często pacjenci unikają szczepień. Obserwując dyskusje oraz wyczuwając nastroje społeczne, uważamy, że jest to niezwykle ważny element budowania zaufania pacjentów do szczepień przeciw COVID-19. To również poczucie bezpieczeństwa lekarzy, którzy wskazują na obawy przed podaniem preparatu. Rekomendujemy oraz deklarujemy chęć współpracy przy zaprojektowaniu konkretnych rozwiązań, które regulowałyby wątek ubiegania się o rekompensaty za odczyny niepożądane.
 3. **W przedstawionym dokumencie brakuje uwzględnienia długofalowej perspektywy i tym samym wyzwań związanych z corocznym sezonem zakażeń grypy, który może ponownie zbiec się z zakażeniami COVID-19.** Z doświadczeń z drugiej fali pandemii jasno wynika, że system wymaga koordynacji i skoordynowanego podejścia do profilaktyki, diagnostyki i leczenia tych dwóch chorób w tym samym czasie. **Strategia powinna obejmować działania, które pozwolą na skuteczne przeprowadzenie dwóch masowych akcji szczepień w drugiej połowie roku 2021.**
- W nawiązaniu do powyższego **rekomendujemy wprowadzenie rozwiązań, które udrożnią system szczepień zarówno przeciw COVID-19, jak i przeciw grypie, poprzez reorganizację kompetencji i obowiązków poszczególnych zawodów medycznych.**

- Jednym z podstawowych rozwiązań jest **rozszerzenie kompetencji pielęgniarek i położnych o możliwość wykonywania badań kwalifikacyjnych do szczepień dorosłych. To znacząco skróci ścieżkę pacjenta do szczepienia, odciążą lekarzy, a przez to udroźni system opieki zdrowotnej przeznaczony do walki i profilaktyki COVID-19.** Nie ma żadnego powodu by lekarze kwalifikowali wszystkich do szczepień, ich aktywność powinna zostać ograniczona tylko do przypadków wątpliwych. Pielęgniarki, dzięki dogłębnej wiedzy zdobytej podczas kształcenia zawodowego, są w pełni przygotowane do przeprowadzania badania kwalifikującego do szczepienia, jednak na ten moment nie mają do tego uprawnień. Obecnie jedynie lekarz może zakwalifikować pacjenta do szczepienia, które następnie może wykonać lekarz lub pielęgniarka.
- Nie mniej istotnym sposobem jest **umożliwienie realizacji szczepień przeciw grypie przez farmaceutów.** Opieka farmaceutyczna, w ramach której wykwalifikowani farmaceuci mogą wspomóc proces leczenia, koordynując prawidłowy przebieg farmakoterapii może znacznie usprawnić system ochrony zdrowia. **Umożliwienie farmaceutom realizacji szczepień przeciw grypie znacząco odciążyłoby system opieki zdrowotnej w czasie jesiennej kumulacji jednoczasowych szczepień przeciw COVID-19 i grypie. A to może okazać się kluczowe dla skutecznego wdrożenia strategii szczepień przeciw COVID-19.**

W imieniu Rady Naukowej Ogólnopolskiego Programu Zwalczenia Grypy pragnę poinformować, że w odpowiedzi na obecne wyzwania oraz chcąc systematycznie wzmacniać rolę szczepień w systemie ochrony zdrowia, **postanowiliśmy powołać nową Koalicję działającą w ramach OPZG, która zajmie się tematem szczepienia przeciw COVID-19.** Jestem przekonany, że po szeregu sukcesów, które osiągnęliśmy w ramach naszych działań edukacyjnych i we współpracy z Rządem, tym razem również uda nam się skutecznie popularyzować oraz zwiększać dostęp do szczepień przeciw COVID-19. Kluczową kwestią dziś pozostaje odpowiedzialność za system i bezpieczeństwo pacjentów oraz odpowiedni podział obowiązków i uprawnień pośród przedstawicieli zawodów medycznych po to by sprostać wyzwaniu, jakim będzie równoległa realizacja szczepień przeciw COVID-19 oraz grypie w nadchodzącym roku.

Z wyrazami szacunku

prof. dr hab. n. med. Adam Antczak
Przewodniczący Rady Naukowej Ogólnopolskiego
Programu Zwalczenia Grypy

Rada Naukowa Ogólnopolskiego Programu Zwalczenia Grypy (alfabetycznie):

1. prof. dr hab. n. med. Adam Antczak, Przewodniczący Rady Naukowej Ogólnopolskiego Programu Zwalczenia Grypy
2. mgr farm. Michał Byliniak, Wiceprezes Naczelnej Rady Aptekarskiej
3. prof. dr hab. med. Joanna Chorostowska-Wynimko, Zastępca Dyrektora ds. Nauki, Kierownik Zakładu Genetyki i Immunologii Klinicznej, Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie
4. prof. dr hab. n. med. Karina Jahnz-Różyk, Kierownik Zakładu Immunologii i Alergologii Klinicznej Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie
5. lek. med. Jarosław Krzywański, Konsultant Województwa Mazowieckiego ds. medycyny sportowej, Centralny Ośrodek Medycyny Sportowej w Warszawie
6. dr hab. n. med. Ernest Kuchar, Kierownik Kliniki Pediatrii z Oddziałem Obserwacyjnym, Warszawski Uniwersytet Medyczny
7. dr hab. n. med. Agnieszka Mastalerz-Migas, Konsultant Krajowy w dziedzinie Medycyny Rodzinnej
8. prof. hab. n. med. Aneta Nitsch-Osuch, Kierownik Zakładu Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego i Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego
9. prof. nadzw. dr hab. med. Leszek Szenborn, Kierownik Katedry i Kliniki Pediatrii i Chorób Infekcyjnych na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu
10. Marek Wójcik, Zastępca Dyrektora Biura Związku Powiatów Polskich